

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 23-04-29946 בני ברוך - קבלה לעם (ע"ר) ואח' נ' מגידו

לפני כבוד השופטים יונה אטדגי, אב"ד, טל לוי-מיכאלי, עידית ברקוביץ

המערערים: 1. בני ברוך - קבלה לעם (ע"ר)
2. חנוך מילביצקי
ע"י ב"כ עוה"ד צבי גלמן, ארז פרי ואסף סאקאת

נגד

המשיב: גור מגידו
ע"י ב"כ עוה"ד יובל יועז, אילן יונש, רינה ענתי

פסק דין

השופט י. אטדגי:

1. בפני בית המשפט קמא (כב' השופט עזריה אלקלעי) נדונה תביעת המערערים נגד המשיב, לפסיקת פיצוי כספי לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן – "החוק") בגין שני פרסומים ("ציוצים") של המשיב בחשבון הטוויטר (כשמו אז) שלו, מיום 18.01.2018, המתייחס למערערים והמהווים, לטענתם, פרסומי לשון הרע לפי החוק (להלן – "הפרסומים"). המערערים ביקשו גם מתן צו להסרת הפרסומים.
2. בבית המשפט קמא התנהלו מספר דיונים, בכללם שני ימי הוכחות, בהם נשמעו עדויות הצדדים, והתביעה הייתה קבועה להשלמת הוכחות ושמיעת סיכומים ביום 2.3.2023.
3. ביום 27.2.2023 הגישו המערערים לבית המשפט בקשה למחיקת התביעה, שנומקה בנימוקים הבאים: המשיב המשיך לפרסם פרסומי לשון הרע נגד המערערים, ולפיכך הם הגישו יום קודם לכן, ביום 26.2.2023, תביעה חדשה בבית משפט השלום בהרצליה, הכוללת את כל פרסומי לשון הרע של המשיב, ובכלל זה הפרסומים שנדונו בתביעה זו; המערערים בחרו להגיש תביעה חדשה ולא לבקש את תיקון התביעה שנדונה מאחר והמותב שדן בה הודיע כי הוא עומד לפרוש בקרוב; קיימת בעיה רפואית המונעת הגעתו של עד שהיה אמור להעיד בישיבה שנקבעה ולא יהיה ניתן לשמוע את עדותו לפני פרישת המותב.
4. המשיב התנגד למחיקת התביעה ועתר לדחייתה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 23-04-29946 בני ברוך - קבלה לעם (ע"ר) ואח' נ' מגידו

המשיב טען כי הנימוק האמיתי להגשת בקשת המערערים הינו הערכתם כי התביעה עומדת להידחות ורצונם לנסות את מזלם בפני מותב אחר.

5. בית המשפט החליט לדחות את התביעה, באמצעו את טענת המשיב כי התנהלות המערערים "הינה התנהלות מחוסרת תום לב שיש בה ניסיון ברור ל"פורום שופינג". בית המשפט אף הוסיף כי דעתו זו מתחזקת, "מאחר והבעתי בפני התובעים את עמדתי הלכאורית ולפיה לא עלה בידם להוכיח את תביעתם וכי גם אם מדובר בפרסומי לשון הרע שנעשו על ידי הנתבע, הרי שדומה כי עומדות לו ההגנות מתחום חוק לשון הרע". בית המשפט גם דחה את טענת המערערים, לפיה מחיקת התביעה תוביל לחיסכון שיפוטי, לאור הישיבות שכבר התקיימו, כשכל שנותר הוא שמיעתם של שני עדים נוספים ושמיעת סיכומים, וציין כי הכללת התביעה הנדונה בתביעה החדשה שהוגשה, "יש בה כדי להטריד את הנתבע הטרדה יתרה". עוד נקבע, כי בקשת המבקשים מהווה שימוש לרעה בהליכי משפט, בניגוד לאמור בתקנה 4 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 (להלן – "התקנות"). בית המשפט החליט, לכן, לדחות את התביעה בהתאם לסמכותו לפי תקנה 43 לתקנות.

6. בסעיף 28 לפסק הדין, ציין בית המשפט הנכבד: "הגם שיכול הייתי לחתום את פסק דיני בנקודה זו, לא אעשה את מלאכתי קלה ואתייחס גם לתביעה לגופה...". ואכן, משם ואילך, עד סופו של פסק הדין, דן בית המשפט בגוף התביעה הנדונה, ובעיקר בתביעה קודמת שהוגשה על ידי המערערים נגד המשיב ואחרים, שלכל הדעות כבר נדחתה קודם לכן בפסק דין שנתן תוקף להסדר גישור (להלן – "התביעה הקודמת"), וקבע קביעות אחדות ביחס לצדדים וביחס לפרסומים, נושא שתי התביעות.

7. בסוף פסק הדין שב בית המשפט ודחה את התביעה, הן "עקב שימוש לרעה שעשו התובעים בהליכי משפט והן בנימוקים הנוגעים לגוף שתי התביעות". בית המשפט חייב את המערערים בתשלום הוצאות המשפט בסך 45,000 ₪ (להלן – "פסק הדין").

תמצית טענות המערערים והמשיב

8. המערערים טוענים כי טעה בית המשפט קמא בדחותו את התביעה, וכן בקביעותיו ומסקנותיו לגוף התביעה הנוכחית והתביעה הקודמת, וזאת משום שהצדדים לא הביאו את כל ראיותיהם בתיק ובית המשפט לא שמע את מכלול העדים והראיות בתיק, משום שפסק הדין ניתן בטרם שמיעת סיכומים, באופן ש"עולה בבירור כי בית המשפט גיבש את דעתו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 23-04-29946 בני ברוך - קבלה לעם (ע"ר) ואח' נ' מגידו

על התיק... עוד בטרם שמע את כל העדים ומבלי ששמע את סיכומי הצדדים"; משום שפסק הדין המנומק מתייחס למעשה לתביעה הקודמת שכבר נדחתה בפסק דין; ומשום שבית המשפט לא התייחס לראיות שנשמעו.

9. המשיב עותר לדחיית הערעור, הן מחמת שהמערערים עשו "שימוש קיצוני לרעה בהליכי בית המשפט" והן מנימוקיו הנכונים של בית המשפט לגוף התביעה. המשיב גם דוחה את טענת המערערים, לפיה, בית המשפט קמא דן בתביעה קודמת שנדחתה, ולדבריו, הדיון בתביעה הקודמת נעשה משום שהפרסומים הנוכחיים "מבוססים על התחקיר העיתונאי", נושא הפרסום שנדון בתביעה הקודמת.

דיון והכרעה

10. אני סבור כי לא נפלה שגיאה בהחלטת בית המשפט לדחות את התביעה בנימוק של שימוש לרעה בהליכי משפט.

בפסק הדין שניתן זה מקרוב בבית המשפט העליון, ע"א 8416/22 רמי שבירו הנדסה בנייה והשקעות בע"מ נ' רשות מקרקעי ישראל (14.11.2023), נדונה תביעה שהגישו המערערות נגד המשיבות למתן סעד הצהרתי מסוים. לאחר שמיעת הוכחות וסיכומים, ובטרם מתן פסק דין, "הודיעו" המערערות שהן מוחקות את התביעה. המשיבות התנגדו למחיקת התביעה ועתרו לדחייתה. בית המשפט המחוזי החליט לדחות את התביעה, מבלי להכריע במחלוקת עצמה. המערערים (התובעים שם) ערערו על פסק הדין. בית המשפט העליון דחה את הערעור.

כב' השופט עמית סבר כי תקנה 43 לתקנות מאפשרת דחיית התביעה "במקרים מיוחדים" בכל עת גם "מכל נימוק אחר", ולכן, למרות ש"דרך המלך" משמוגשת לבית המשפט בקשה למחיקת התביעה היא קבלת הבקשה ומחיקת התביעה, כשניתן להתנות את המחיקה בתנאים מסוימים, או דחיית הבקשה והמשך הדיון בתביעה או מתן פסק דין בה, אם הושלמו הראיות ונשמעו סיכומי הצדדים, הרי שבמקרים מתאימים ניתן גם להורות על דחיית התביעה בגין שימוש לרעה בהליכי משפט. במקרה שנדון שם סבר כב' השופט עמית, שהנסיבות הצדיקות את דחיית התביעה, בהוסיפו (פסקה 14):

"קשה להלום כי תובע שמעריך כי סיכויי תביעתו קלושים לנוכח הערות בית המשפט או לנוכח הראיות שהובאו או לא הובאו על ידו, יבקש לסגת מהזירה בדרך של הודעה לקונית על מחיקת התביעה, כפי שנעשה על ידי המערערות מתוך מטרה שקופה ל "forum shopping" ביום שאחרי מחיקת התובענה. אכן, התובע הוא אדון לתביעתו, אך משעה שהוא נכנס

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 23-04-29946 בני ברוך - קבלה לעם (ע"ר) ואח' נ' מגידו

לזירה המשפטית, הוא כפוף ל"כללי המשחק" הקבועים בתקנות סדר הדין האזרחי".

כב' השופטים מינץ וכבוב הצטרפו לדעתו של כב' השופט עמית, בסברם אף הם, כי באותו מקרה התקיימו נסיבות חריגות שהצדיקו את דחיית התביעה לפי תקנה 43 לתקנות.

11. בענייננו, אמנם, המערערים לא "הודיעו" על מחיקת התביעה, אלא ביקשו מבית המשפט להורות על מחיקתה, אך למעט הבדל זה, התקיימו כל הנסיבות שהצדיקו את דחיית התביעה במקרה שנדון בפסק דין שבירו הנ"ל: בקשת המחיקה הוגשה לאחר הערות שהשמיע בית המשפט אודות סיכויי התביעה כאשר השתמע מכך כי הנימוק האמיתי להגשתה הוא רצונם של המערערים להחלפת המותב שיכריע בתביעתם; בענייננו, להבדיל מהעניין שנדון בשבירו, הבקשה הוגשה לפני תום הראיות והגשת הסיכומים, אך על סף תום שלב הראיות ושמיעת הסיכומים וימים ספורים לפני מועד הדיון האחרון שנועד להשלמת הראיות.

בענייננו נוסף הנתון, שהמערערים הקדימו והגישו תביעה חדשה בבית משפט אחר, שבמסגרתה נכללו גם עילת ועובדות התביעה שנדונה כאן (בנוסף לעילות ועובדות נוספות), לפני הגשת הבקשה וכמובן לפני מתן החלטה בה. אמנם, נתון זה גולה בבקשה, אך היה על המערערים להמתין לקבלת החלטה בבקשת המחיקה ולא למהר להציב עובדה לפני בית המשפט. מסקנתי היא, לכן, כי לא נפלה שגיאה במסקנת בית המשפט קמא, לדחות את התביעה מחמת שימוש לרעה בהליכי בית משפט.

12. אולם, אני מסכים עם המערערים, כי היה על בית המשפט להימנע מדיון והכרעה במחלוקת שנפרשה בתביעה, כל עוד לא הושלמו הראיות עד תומן וכל עוד לא נשמעו הסיכומים. גם אם באותו שלב, המערערים כבר סיימו את הבאת ראיותיהם ונותר עוד להשלים את ראיות המשיב, עדיין הייתה שמורה למערערים הזכות לחקור את עדי המשיב (על חשיבותה של החקירה שכנגד כמכשיר היעיל ביותר המשמש בידי בעל דין לשם גילוי האמת במשפט, ראו: בג"ץ 124/58 היועץ המשפט לממשלה נ' השופט המנהל את החקירה המוקדמת, פ"ד יג 5 (1959)) וכמובן שהייתה שמורה לשני הצדדים הזכות להשמיע את סיכומיהם (על חשיבותם של הסיכומים תעיד העובדה שמתקין התקנות השווה את אי הגשת הסיכומים לאי התייצבות לדיון (תקנה 74(ג) לתקנות), על כל המשתמע מכך).

יצוין כי במקרה שנדון בשבירו, תם שלב הראיות ושמיעת הסיכומים, ולמרות זאת נמנע בית המשפט המחוזי להכריע לגוף המחלוקת, אלא הסתפק בדחייתה לפי תקנה 43, קל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 23-04-29946 בני ברוך - קבלה לעם (ע"ר) ואח' נ' מגידו

וחומר שהיה על בית המשפט קמא בענייננו להימנע מלדון ולהכריע במחלוקת שנפרשה בתביעה, כשעדיין, כאמור, שלב הראיות לא תם ולא נשמעו (או הוגשו) סיכומים.

13. עיון בפסק הדין של בית המשפט קמא מעלה עוד, כי נכונה טענת המערערים, שהוא דן והכריע גם, ובעיקר, במחלוקת נשוא התביעה הקודמת, שכבר נדחתה, כאמור, בפסק דין שאישר את הסדר הגישור. ככל הנראה, טעותו של בית המשפט קמא נבעה מכך ששתי התביעות היו מאוחדות בעבר לפניו, ואולי נשתכח ממנו שהתביעה הקודמת כבר נדחתה, כאמור.

(יצוין, שבניגוד לדברים שאינם חד משמעיים שנכללו בתשובת המשיב בעניין זה, בא כוחו אישר בדיון לפנינו (עמ' 5 לפרוטוקול), שהתביעה הקודמת אכן נדחתה בפסק דין). כמובן שבית המשפט קמא לא היה מוסמך לדון ולהכריע במחלוקת נשוא התביעה הקודמת.

14. לאור כל האמור, אני מציע כדלקמן:
הערעור על דחיית התביעה מכוח תקנה 43 לתקנות עקב שימוש לרעה בהליכי בת משפט (עד סעיף 27 לפסק הדין וכן סעיף 91), יידחה;
הערעור על דחיית התביעה לגופה (מסעיף 28 ואילך, למעט סעיף 91), יתקבל;
דחיית התביעה, גם אם מכוח הנימוק הראשון בלבד, הצדיקה את הטלת ההוצאות ולכן הוראת החיוב בהוצאות (סעיף 97) תישאר על כנה.
הפועל היוצא הוא, שהתביעה נדחתה, אך כל הקביעות, המסקנות והממצאים הנוגעים למחלוקת שנדונה בתביעה, וכמובן למחלוקת שנדונה בתביעה הקודמת, מבוטלים.
לאור התוצאה האמורה, ובהתחשב בהוצאות שכבר הוטלו בבית המשפט קמא, אציע עוד שלא יוטלו הוצאות בערעור.

יונה אטדגי, שופט

השופטת ע. ברקוביץ :

אני מסכימה.

עידית ברקוביץ, שופטת

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 23-04-29946 בני ברוך - קבלה לעם (ע"ר) ואח' נ' מגידו

השופטת ט. לוי-מיכאלי:

1. אני מסכימה לתוצאה אליה הגיע אב"ד כב' השופט אטדגי לפיה דין הערעור להידחות מכוח תקנה 43 לתקנות, ובמובן זה אף כי יש להותיר את התוצאה האופרטיבית של בית משפט קמא. סבורני כי ניתן להגיע לתוצאה זו אף מבלי להכריע בעת הנוכחית על אודות היחס בין תקנה 42 לתקנה 43 [היינו דחיית תביעה מחמת שימוש לרעה בהליכי משפט – וראו עניין **שבירו** שהוזכר בפסק דינו של אב"ד, פס' 11]. ואנמק בקצרה:

2. ככלל וכאמור עת מוגשת בקשה למחיקת התביעה בניסיון להתחמק מתוצאות ההליך דרך המלך כפי שביאר בית המשפט בעניין **שבירו** היא דחיית הבקשה למחיקת התביעה ולהמשיך בהליך, או לקבל את הבקשה ולהורות על מחיקת התובענה בתנאים כאמור בתקנה 41(ב) ו- (ג). בית המשפט הותיר בצריך עיון את היחס בין תקנה 43 סיפא שמאפשרת דחיית התביעה "מכל נימוק אחר" לבין תקנה 42 שעניינה שימוש לרעה בהליכי משפט (**שבירו**, פס' 15 לפסק הדין של כב' השופט עמית). בענייננו, התנהלותן הדיונית של המערערות הייתה קיצונית, חסרת תום לב ותוך ניסיון מובהק של המערערות לבצע פורום שופינג ולהתחמק מתוצאות ההליך באופן שהצדיק, בנסיבות המקרה את דחיית התביעה, שלא לגופה בהתאם לתקנה 43 לתקנות. וכך, המבקשות עתרו למחיקת הבקשה במסמך המוכתר בתיבות "הודעה ובקשה"; ההודעה והבקשה הוגשו בשלב מתקדם מאוד של ההליך אשר החל בשנת 2018, לאחר שנחקרו מצהירי המערערות ובזמן שהתיק ממתין ליום הוכחות אחרון ולסיכומים שנקבעו לשמיעה בעל פה באותו היום. זאת ועוד, בית המשפט קמא אף הספיק לחוות דעתו באופן לכאורי ביחס לסיכויי התובענה שנדמו בעיניו לא מן המשופרים [פסקה 24 לפסק הדין בבית המשפט קמא]. בנקודת זמן זאת, ובטרם הוגשה בקשה למחיקת התביעה לבית משפט קמא וממילא בטרם הוכרעה אצו רצו המערערים להגיש תביעה חדשה בבית משפט השלום בהרצליה. רק לאחר הגשת התביעה הנוספת הואילו המערערות לפנות לבית המשפט במסמך הנושא את הכותרת "הודעה ובקשה", ובכך ביקשו להעמיד את בית משפט קמא בפני עובדה קיימת. המערערות אף הגדילו ונימקו באותה "הודעה בקשה" את ההכרח בניהול תובענה חדשה בין היתר בכך שהמותב עומד לפרוש כך שלא יהיה סיפק בידיו לנהל תביעתם החדשה. מדובר בהתנהלות חסרת תום לב ובנסיבות חריגות שאין לאפשר.

3. המשך הילוכו של בית המשפט קמא בפסק דינו [מעמוד 5 ואילך] בנמקו הדחיה אף לגופו של ענין מנוגדת לכל מסגרת נורמטיבית מוכרת וחוטאת לניהולו של הליך משפטי כדבעי ולכן דין הערעור בנקודה זו להתקבל.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 23-04-29946 בני ברוך - קבלה לעם (ע"ר) ואח' נ' מגידו

4. אני מצטרפת כאמור לתוצאה אליה הגיע חברי אב"ד כב' השופט אטדגי.

טל לוי

טל לוי מיכאלי,
שופטת

תוצאה

הוחלט כאמור בסעיף 14 לחוות דעתו של השופט אטדגי.
אין צו להוצאות.
העירבון שהופקד, על פירותיו, יושב למערערים באמצעות באי כוחם.

ניתן היום, ז' שבט תשפ"ד, 17 ינואר 2024, בהעדר הצדדים.

טל לוי

טל לוי מיכאלי, שופטת

עידית ברקוביץ

עידית ברקוביץ,
שופטת

יונה אטדגי

יונה אטדגי, שופט
אב"ד

